

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **Ing. M. S.**, bývajúcej v B., zastúpenej Mgr. E. B., advokátkou so sídlom v B., proti žalovanému **Ing. M. S.**, bývajúcemu v B., zastúpenému JUDr. P. A., advokátom so sídlom v B., **o vylúčenie z užívacieho práva druhého manžela k bytu patriacemu do bezpodielového spoluvlastníctva manželov**, vedenej na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 16 C 47/2012, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 5. mája 2014 sp. zn. 6 Co 186/2014, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a**.

Žalobkyni nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava IV rozsudkom z 27. novembra 2013 č. k. 16 C 47/2012-318 vylúčil žalovaného – do právoplatného skončenia konania o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva účastníkov konania (ďalej len „BSM“) vedeného na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 9 C 171/2007 – z užívania bytu č. 14 nachádzajúceho sa na 2. poschodí bytového domu v B., ktorý je v BSM žalobkyne a žalovaného (ďalej len „sporný byt“). Vychádzal z toho, že manželstvo účastníkov bolo rozvedené, ich maloleté dcéry M. a K. boli na čas po rozvode zverené do osobnej starostlivosti žalobkyne; zároveň bol upravený styk žalovaného s deťmi. Na Okresnom súde Bratislava IV prebieha konanie o vyporiadanie BSM, ktoré doposiaľ nie je skončené; predmetom vyporiadania je aj sporný byt. Vzťahy medzi účastníkmi sa vyostřili už pred rozvodom a na tom nič nezmenil ani zánik ich manželstva. Z dôvodu agresívneho správania žalovaného sa žalobkyňa s deťmi odsťahovali zo sporného bytu. V konaní bolo lekáorskými správami a rozsudkami súdov

vydanými v trestnom konaní preukázané, že žalovaný sa v minulosti na žalobkyni dopúšťal fyzického ako aj psychického násilia. Krajský súd v Bratislave uznesením zo 4. mája 2012 sp. zn. 2 Co 128/2012 vyhovel návrhu žalobkyne na nariadenie predbežného opatrenia zakazujúceho žalovanému vstupovať do sporného bytu a ukladajúceho mu povinnosť zdržať sa akéhokoľvek kontaktu s ňou. Po právoplatnosti tohto uznesenia sa žalobkyňa s deťmi vrátili do sporného bytu. Súd prvého stupňa zo skutočností zistených v konaniach vedených na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 28 P 39/2012 a 28 P 145/2009 a zo záverov znaleckého dokazovania vyvodil, že žalovaný pod rúškom „otcovskej lásky“ vstupoval do sporného bytu, nedodržiaval stanovené termíny styku s dcérou a opakovane prenasledoval žalobkyňu odprevádzajúcu dcéru do školy. I keď žalovaný v súčasnosti v spornom byte nebýva, jeho doterajšie správanie vyvoláva dôvodné obavy, že bude pokračovať v psychickom a fyzickom týraní žalobkyne a ich dcér. Súd prvého stupňa preto opodstatnene podanej žalobe vyhovel. O trovách konania rozhodol podľa ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že procesne úspešnej žalobkyni priznal ich náhradu.

Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 5. mája 2014 sp. zn. 6 Co 186/2014 napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny (§ 219 ods. 1 O.s.p.), pričom sa v plnom rozsahu stotožnil s odôvodnením prvostupňového rozhodnutia (§ 219 ods. 2 O.s.p.). Po vysvetlení obsahu a účelu § 146 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ako aj podmienok, za ktorých toto ustanovenie umožňuje na návrh jedného z manželov obmedziť užívacie právo druhého manžela k domu alebo bytu patriacemu do bezpodielového spoluvlastníctva, prípadne ho z jeho užívania úplne vylúčiť, sa odvolací súd stotožnil so skutkovými závermi súdu prvého stupňa o preukázaní násilného správania žalovaného k žalobkyni a ich dcéram. Zohľadnil pri tom lekárske správy z rokov 2005, 2006 a 2010 a tiež vyjadrenia ich dcéry K. pri rozhovore so znalcom. Na zreteľ vzal aj znalecký posudok P. vyhotovený pre účely súdneho konania vedeného na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 28 P 184/2009. K záverom, ku ktorým dospel v roku 2006 znalec PhDr. Š. M., odvolací súd poznamenal, že jeho znalecké zistenia sa týkajú obdobia, v ktorom sa ešte naplno neprejavilo agresívne správanie žalovaného. K vyjadreniu žalovaného, podľa ktorého už v súčasnosti nedochádza z jeho strany k fyzickým alebo psychickým atakom, odvolací súd uviedol, že žalovaný tak koná pod vplyvom nariadenia predbežného opatrenia, to však neznamená, že v prípade obnovenia spoločného užívania sporného bytu by opätovne nedochádzalo k prejavom agresivity žalovaného, ktorý – ako bolo preukázané – nie je ochotný rešpektovať súdne uložené zákazy a obmedzenia. Dôvody, ktoré uviedol žalovaný v odvolaní, sa týkajú

skôr príčin rozpadu manželstva, prípadne rodičovských nezhôd pri výchove dcér a starostlivosti o ne, tieto dôvody ale nie sú spôsobilé spochybníť správnosť prvostupňového rozhodnutia a nevyvracajú obavy z pokračujúcej agresivity žalovaného. Jeho argumentáciu o zásahu do práv dcér postupom prvostupňového súdu označil odvolací súd za irelevantnú, lebo sa týka toho, kto nebol účastníkom predmetného konania. V záverečnej časti odôvodnenia svojho rozhodnutia odvolací súd konštatoval, že vylúčením žalovaného z užívania sporného bytu nezaniká jeho vlastnícke právo, iba sa čiastočne obmedzuje v záujme práva na ochranu života a zdravia, resp. práva na pokojný a zdravý život osôb bývajúcich v spornom byte. Dospel k záveru, že vylúčiť jedného z manželov z užívania bytu možno podľa § 146 ods. 2 Občianskeho zákonníka nielen na čas neurčitý, ale aj dočasne. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ustanovení § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.; procesne úspešnej žalobkyni ich náhradu nepriznal, lebo jej v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie. Uviedol, že v tej istej veci sa už prv začalo konanie a právoplatne rozhodlo (§ 237 písm. d/ O.s.p.), v konaní bola jemu aj jeho dcéram odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.), napadnutý rozsudok bol vydaný v konaní, v ktorom došlo k iným vadám majúcim za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. d/ O.s.p. vyvodzoval z toho, že o tej istej veci už bolo rozhodnuté, a to uznesením Okresného súdu Bratislava IV z 24. októbra 2005 č.k. 8 C 184/2005-27, ktoré bolo potvrdené uznesením Krajského súdu v Bratislave z 2. februára 2006 sp. zn. 6 Co 497/2005. Znemožnenie realizácie jeho procesných oprávnení (§ 237 písm. f/ O.s.p.) videl v tom, že súdy nevykonali všetky ním navrhnuté dôkazy, vykonané dôkazy nesprávne vyhodnotili a na ich základe dospeli k nesprávnym skutkovým zisteniam, ďalej v tom, že odvolací súd nenariadil na prejednanie jeho odvolania pojednávanie a napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný, lebo v odôvodnení nereaguje náležite na odvolanie a v ňom obsiahnuté argumenty a nevysvetľuje všetky významné skutkové a právne okolnosti. K procesnej vade konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. došlo najmä tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu vychádza z neúplne zisteného skutkového stavu. Odvolací súd založil svoj rozsudok na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), ktoré prehliada, že v konaní nebolo ničím relevantným preukázané jeho agresívne správanie. K žalobkyňou tvrdeným fyzickým a psychickým útokom nikdy nedošlo, žalobkyňa má možnosť bývať inde,

jej zámerom je odlúčiť žalovaného od ich dcér, žalovaný po rozhodnutí súdu nemá pre seba a svoje dcéry zabezpečené bývanie, rozhodnutie súdov sú založené na nesprávnej aplikácii ustanovenia § 146 ods. 2 Občianskeho zákonníka a ohrozujú právo bývať tak žalovaného, ako aj jeho dcér. Z týchto dôvodov žiadal napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

Žalobkyňa sa k dovolaniu písomne nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení pred 1. januárom 2015)] po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, je otázkou zákonnosti a jej riešenie patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

1. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Na rozdiel od odvolania (riadneho opravného prostriedku), ktorým možno napadnúť ešte neprávoplatné rozhodnutie, ide v prípade dovolania o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno – iba v prípadoch Občianskym súdnym poriadkom výslovne stanovených – napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré už nadobudlo právoplatnosť. Občiansky súdny poriadok vychádza z tejto mimoriadnej povahy dovolania a v nadväznosti na to aj upravuje podmienky, za ktorých je dovolanie prípustné. Najvyšší súd

vo svojich rozhodnutiach túto osobitosť (a mimoriadnosť) dovolania často vysvetľuje konštatovaním, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je treťou inšinciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

Z relevantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vyplýva, že systém opravných prostriedkov zakotvený v právnom poriadku zmluvnej strany Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) musí byť nevyhnutne v súlade s požiadavkami čl. 6 Dohovoru. Vo všeobecnosti pre použitie mimoriadnych opravných prostriedkov platí, že sú prípustné iba vo výnimočných prípadoch. ESLP v rámci svojej rozhodovacej praxe už viackrát vyslovil nezlučiteľnosť mimoriadneho opravného prostriedku s princípom právnej istoty, a konštatoval porušenie čl. 6 ods. 1 Dohovoru vtedy, keď k nariadeniu opätovného preskúmania veci došlo (len) z dôvodu existencie odlišného právneho posúdenia veci (porovnaj *Roseltrans proti Rusku*, rozsudok z roku 2005). Vo veci *Abdullayev proti Rusku* (rozsudok z roku 2010) ESLP zdôraznil, že v záujme právnej istoty zahrnutej v čl. 6 Dohovoru by právoplatné rozsudky mali vo všeobecnosti zostať „nedotknuté“. K ich zrušeniu by preto malo dochádzať iba pre účely nápravy zásadných, hrubých a podstatných väd. Podľa názoru ESLP v žiadnom prípade však za takú vadu nemožno označiť skutočnosť, že na predmet konania existujú dva odlišné právne názory [viď napríklad *Sutyazhnik proti Rusku* (rozsudok z roku 2009) alebo *Bulgakova proti Rusku* (rozsudok z roku 2007)]. Princíp právnej istoty tu môže ustúpiť iba výnimočne, a to za účelom zaistenia opravy základných väd alebo justičných omylov (pozri *Ryabykh proti Rusku*, rozsudok z roku 2003) a napravenia „väd najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“, ale nie z dôvodu právnej čistoty (pozri *Sutyazhnik proti Rusku*, rozsudok z roku 2009).

Ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, ktoré upravujú prípustnosť dovolania, treba striktnie dodržiavať, lebo ak mimoriadny opravný súd „koná a rozhoduje napriek tomu, že neboli splnené zákonom ustanovené predpoklady prípustnosti na jeho postup v opravnom konaní [čl. 46 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 51 ods. 1 ústavy] a prelomí právoplatnosť napadnutého rozhodnutia súdu nižšieho stupňa, porušuje základné právo na súdnu ochranu toho účastníka, ktorý sa po rozhodnutí opravného súdu v takom prípade dostáva do nepriaznivejšej pozície, než v ktorej bol pred takým rozhodnutím

opravného súdu. Porušenie princípov spravodlivého procesu spočíva preto v takom postupe a rozhodnutí mimoriadneho opravného súdu, ktorými sa nad rámec zákonných predpokladov prípustnosti mimoriadneho opravného prostriedku zrušuje právoplatné rozhodnutie a vec účastníka sa dostáva opätovne pred súd, ktorý musí o veci znovu konať a rozhodovať, pretože to vytvára opätovne stav právnej neistoty, ktorá už bola nastolená právoplatným rozhodnutím súdu nižšieho stupňa (II. ÚS 172/03).

2. Dovoláním žalovaného je napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. V zmysle ustanovenia § 238 ods. 1 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Dovolanie je tiež prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné aj proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

V prejednávanej veci dovolanie nesmeruje proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu (§ 238 ods. 1 O.s.p.), ale proti takému potvrdzujúcemu rozsudku, ktorý nemá znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 3 O.s.p.; najvyšší súd dosiaľ v tejto veci nerozhodoval, preto ani nevyslovil záväzný právny názor (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Prípustnosť podaného dovolania preto z § 238 O.s.p. nevyplýva.

3. So zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p., ktoré ukladá dovolaciemu súdu povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní, v ktorom došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., sa dovolací súd neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo

v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak v konaní došlo k niektorej z vád vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998). Osobitne ale treba zdôrazniť, že pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Vady konania v zmysle § 237 písm. a/, b/, c/ a g/ O.s.p. neboli v dovolaní namietané a v dovolacom konaní ich existencia ani nevyšla najavo. Prípustnosť dovolania žalovaného preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

4. Žalovaný tvrdí, že tá istá vec už bola prejednaná a rozhodnutá v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 8 C 184/2005, resp. na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 6 Co 497/2005.

Zistenie prekážky rozsúdenej veci (*res iudicata*) alebo prekážky veci začatej (*litispendencia*), ktorých sa táto námietka dovolateľa týka, vedie v každom štádiu konania k potrebe zastaviť konanie. Tieto prekážky nastávajú vtedy, ak sa má v novom konaní prejednať tá istá vec. O tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté (resp. vedie sa konanie) a ak sa týka rovnakého premetu konania a tých istých osôb. Ten istý predmet konania je daný vtedy, ak ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, z ktorých bol uplatnený. Pritom nie je významné, či rovnaké osoby majú v novom konaní rovnaké alebo rozdielne procesné postavenie (či ten, kto bol v skoršom konaní žalobcom, je žalobcom aj v novom konaní alebo má postavenie žalovaného, resp. či ten, kto v skoršom konaní vystupoval ako žalovaný, má alebo nemá v novom konaní procesné postavenie žalovaného).

Okresný súd Bratislava IV uznesením z 24. októbra 2005 č.k. 8 C 184/2005-57 zamietol návrh Ing. M. S., mal. M. S. a mal. K. S. na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým mal súd – do skončenia konania o vypořádání BSM – zakázať Ing. M. S. vstup do sporného bytu. Krajský súd v Bratislave uznesením z 2. februára 2006 sp. zn. 6 Co 497/2005 toto prvostupňové uznesenie potvrdil ako vecne správne.

Pokiaľ v skoršom konaní (sp. zn. 8 C 184/2005 Okresného súdu Bratislava IV) bol za relevantný považovaný skutkový stav z roku 2005, v preskúmvanej veci za rozhodujúce boli označované skutkové okolnosti najmä z rokov 2010 až 2012; v skoršom konaní išlo o posúdenie, či sú dané dôvody na zákaz vstupu Ing. M. S. do sporného bytu, v preskúmvanej veci (sp. zn. 16 C 47/2012) išlo o posúdenie návrhu na jeho vylúčenie z užívania sporného bytu. V skoršom konaní, na ktoré poukazuje dovolateľ, išlo o návrh na nariadenie predbežného opatrenia, právoplatné rozhodnutie o ktorom nemohlo založiť prekážku litispendencie alebo res iudicata pre neskoršie konanie (a rozhodnutie) o návrhu na vydanie rozhodnutia vo veci samej.

Predmetná námietka žalovaného je z týchto dôvodov nedôvodná.

5. Podľa názoru žalovaného došlo v konaní k procesnej vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký procesne nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva [v zmysle § 18 O.s.p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv – vid' napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

Z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. môže byť za relevantné považované iba znemožnenie realizácie procesných práv účastníka konania [teda nie toho, kto v konaní nemal procesné postavenie účastníka konania (navyše, iba toho účastníka konania, ktorý podal dovolanie)].

5.1. K dovolacej argumentácii, v rámci ktorej žalovaný namieta, že k procesnej vade uvedenej v § 237 písm. f/ O.s.p. došlo tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu je – ako tvrdí – nedostatočne odôvodnené, nereagujúce na jej odvolaciu argumentáciu a v dôsledku toho nepreskúmateľné, dovolací súd uvádza, že judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) považuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia za tzv. inú vadu konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ktorá prípustnosť dovolania nezakladá. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu je názor zaujatý v uvedenom judikáte naďalej plne opodstatnený aj v prejednávanej veci a dovolací súd ani v danom prípade nemá dôvod odkloniť sa od tohto názoru (viď napríklad uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 249/2008, 3 Cdo 290/2009, 3 Cdo 138/2010, 3 Cdo 49/2011, 3 Cdo 165/2011, 3 Cdo 84/2012, 3 Cdo 50/2014, 3 Cdo 194/2014, 3 Cdo 347/2014, 3 Cdo 476/2014, 3 Cdo 538/2014). Právna kvalifikácia nepreskúmateľnosti rozhodnutia súdu nižšieho stupňa ako dôvodu zakladajúceho (iba) tzv. inú vadu konania pritom vyplýva aj z rozhodnutí ďalších senátov najvyššieho súdu (porovnaj napríklad rozhodnutia sp. zn. 1 ECdo 10/2014, 2 Cdo 137/2010, 4 Cdo 310/2009, 5 Cdo 228/2010, 5 ECdo 86/2013, 7 ECdo 14/2013).

Správnosť takého nazerania na problematiku nepreskúmateľnosti súdneho rozhodnutia a jej dôsledkov potvrdzujú tiež rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) o sťažnostiach proti tým rozhodnutiam najvyššieho súdu, ktoré zotrvali na právnych záveroch súladných s R 111/1998 (viď rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 184/2010, III. ÚS 184/2011, I. ÚS 264/2011, I. ÚS 141/2011, IV. ÚS 481/2011, III. ÚS 148/2012, IV. ÚS 481/2011, IV. ÚS 208/2012, IV. ÚS 90/2013). Dovolací súd osobitne poukazuje na to, že ústavný súd v náleze z 30. januára 2013 sp. zn. III. ÚS 551/2012 konštatoval, že „sa väčšinovým názorom svojich senátov priklonil k tej judikatúre najvyššieho súdu, ktorá prijala záver, že nedostatok riadneho odôvodnenia rozsudku nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., ale len tzv. inú vadu konania podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.“. Ústavný súd v uznesení z 27. marca 2014 sp. zn. IV. ÚS 196/2014 zotrval „na opakovane vyslovenom závere (napr. IV. ÚS 481/2011, IV. ÚS 499/2011, IV. ÚS 161/2012) o ústavnej udržateľnosti názoru najvyššieho súdu, podľa ktorého prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený

skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p.“. Obdobne argumentoval ústavný súd aj v uznesení zo 14. januára 2015 sp. zn. III. ÚS 1/2015.

5.2. Pokiaľ žalovaný argumentuje nesprávnosťami, ku ktorým podľa jeho názoru došlo v procese zisťovania rozhodujúcich skutkových okolností, dovolací súd uvádza, že v prípade neúplnosti skutkových zistení alebo nesprávnosti skutkových záverov nejde o nedostatok, ktorý by bol v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaný za dôvod zakladajúci procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (viď viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012).

Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykonal všetky účastníkom navrhované dôkazy, nezakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 písm. f/ O.s.p., lebo týmto postupom sa účastníkovi neodníma možnosť pred súdom konať (porovnaj R 37/1993 a R 125/1999).

Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov, ktoré žalovaný v dovolaní namieta, nie je vadou konania v zmysle § 237 O.s.p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. (viď tiež napríklad uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010 a 2 Cdo 29/2011).

5.3. Odvolací súd rozhodol v danom prípade bez nariadenia odvolacieho pojednávania. Dovolateľ zastáva názor, že takto vec prejednať a rozhodnúť nemohol.

V súvislosti so snahou zrýchliť a zefektívniť konanie vytvára Občiansky súdny poriadok viacerými ustanoveniami možnosť, aby súd za splnenia zákonných predpokladov rozhodol aj bez nariadenia pojednávania.

V danom prípade prvostupňový súd vec prejednal a rozhodol na nariadenom pojednávaní (viď zápisnicu z 27. novembra 2013 založenú v spise na č.l. 305 až 310).

Pokiaľ odvolací súd vec prejednal a rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania, treba poukázať na to, že 15. októbra 2008 nadobudol účinnosť zákon č. 384/2008 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa Občiansky súdny poriadok. Uvedená novela zmenila okrem iného aj ustanovenie § 214 O.s.p.

Podľa § 214 ods. 1 O.s.p. (v znení účinnom v čase rozhodovania odvolacieho súdu) platí, že na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak a/ je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ ide o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania, c/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem. Podľa § 214 ods. 2 O.s.p. (v tom istom znení) v ostatných prípadoch možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania.

Z ustanovení § 214 ods.1 a 2 O.s.p. vyplýva, že len v prípadoch uvedených v § 214 ods.1 O.s.p. je odvolací súd povinný nariadiť pojednávanie, v ostatných prípadoch však môže rozhodnúť aj bez nariadenia odvolacieho pojednávania. O tom, či v prípadoch, na ktoré sa nevzťahuje ustanovenie § 214 ods. 1 O.s.p., bude nariadené odvolacie pojednávanie, rozhoduje odvolací súd sám.

V danom prípade: a/ odvolací súd dospel k záveru, že netreba zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ nejde o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania a c/ nariadenie odvolacieho pojednávania nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem.

Postup odvolacieho súdu bol v súlade s § 214 O.s.p., preto nemohol mať za následok odňatie možnosti žalovaného pred súdom konať.

6. K námietke žalovaného, že v konaní došlo k tzv. inej (v § 237 O.s.p. neuvedenej) vade konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci dovolací súd uvádza, že pokiaľ k vade tejto povahy došlo (dovolací súd sa touto otázkou nezaoberal), nemohla založiť prípustnosť dovolania, lebo nejde ani o znak alebo atribút rozsudku uvedeného v § 238 O.s.p., proti ktorému je dovolanie prípustné, ani o procesnú vadu konania v zmysle § 237 O.s.p.

Iná vada konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), je síce relevantný dovolací dôvod, úspešne ho ale možno uplatniť iba

v procesne prípustnom dovolaní. Sama o sebe (i keby k nej skutočne došlo) prípustnosť dovolania nezakladá.

7. Žalovaný naostatok tvrdí, že napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá (viď R 54/2012 a tiež ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 238 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

Keďže žalovaný uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. v dovolaní, ktoré nie je procesne prípustné, nemohol dovolací súd podrobiť napadnutý rozsudok posúdeniu z hľadiska správnosti v ňom zaujatých právnych záverov.

8. K predchádzajúcim bodom odôvodnenia najvyšší súd pripomína konštatovanie ústavného súdu obsiahnuté v jeho uznesení z 27. marca 2014 sp. zn. IV. ÚS 196/2014, podľa ktorého „prípudný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p.“.

9. Vzhľadom na to, že dovolanie žalovaného nie je podľa ustanovení § 238 O.s.p. prípustné, nepreukázané boli žalovaným tvrdené procesné vady konania uvedené v § 237 písm. d/ a f/ O.s.p. a v dovolacom konaní nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O.s.p., dovolací súd odmietol jeho dovolanie ako procesne neprípustné (§ 243b ods. 5 O.s.p.

v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) bez toho, aby sa zaoberal opodstatnenosťou uplatnenia dovolacích dôvodov v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p.

10. V dovolacom konaní procesne úspešnej žalobkyni vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanému, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd nepriznal žalobkyni náhradu trov dovolacieho konania, lebo v ňom nepodala návrh na priznanie tejto náhrady (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 10. septembra 2015

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková